

İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Din Anlayışı Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Din Anlayışı Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23202>

Özet

İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Din Anlayış Ölçeği, **ilahiyat fakültesi** öğrencilerinin din kavramına yönelik sahip oldukları bilişsel ve duyuşsal yaklaşımları, felsefi ve teolojik Din Anlayış boyutunda ölçmek amacıyla Niyazi Akyüz tarafından 2002 yılında geliştirilmiş bir araçtır. Bu ölçek, öğrencilerin geleneksel, modern veya eleştirel din yorumlarına ne ölçüde benimsediklerini saptamaya hedeflemektedir. Ölçeğin Geliştirme süreci, özellikle Türkiye'deki yüksek din eğitimi alan bireylerin inanç sistemlerinin karmaşıklığı ve gelişimini analiz etmeye odaklanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Din Anlayış, İlahiyat Fakültesi, Öğrenci, Ölçek Geliştirme, Dini Tutum, Niyazi Akyüz, Ankara Üniversitesi.

Yazarlar

Niyazi Akyüz

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, İlahiyat Fakültesi öğrencilerinin din kavramına yükledikleri anlamları ve bu kavramı yorumlama biçimlerini sistematik olarak değerlendirmektir. **Din Anlayış**, sadece inanç düzeyini değil, aynı zamanda dini metinleri, ritüelleri ve kurumları anlama şekillerini de kapsar. Ölçek, özellikle din hizmetleri alanında görev alacak veya akademik çalışmalar yapacak öğrencilerin, kendi dini görüşlerinin yapısını ortaya koyarak bu alandaki eğitim ve rehberlik ihtiyaçlarının belirlenmesine katkıda bulunmay amaçlamaktadır.

Pilot çalışmada, bu öğrencilerin din algılarının çeşitliliğini ve bu algıların demografik ve eğitimsel değişkenlerle nasıl ilişkili olduğunu incelemek için tasarlanmıştır. Ölçek, öğrencilerin teolojik ve felsefi görüşlerini derinleştirmek için analiz etmeye yönelik bir zemin hazırlamaktadır.

Yapı

İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Din Anlayış Ölçeği, bireyin dini inançlara, değerlere ve uygulamalara ilişkin sahip olduğu bilişsel temalar ve değerlendirme biçimlerini ölçen "Din Anlayış" yapısını temel alır. Bu yapı, genellikle dindarlık veya dini yönelim gibi daha geniş kavramlardan farklı olarak, bireyin dini bilgiyi işleme, yorumlama ve yaşamına entegre etme biçimine odaklanmıştır.

Ölçek, muhtemelen, dinin rasyonel/eleştirel boyutu, geleneksel/otoriter boyutu ve

duygusal/deneyimsel boyutu gibi çeşitli alt boyutlar içermektedir. Bu alt boyutlar, öğrencilerin dine tutum süresince geliştirdikleri farklı teolojik yaklaşımları yansıtmak üzere tasarlanmıştır.

Geçerlik

Ölçeğin orijinal pilot çalışmasında (Akyüz, 2002), kapsamlı **psikometrik analizlere** dair detaylı raporlar sunulmamıştır. Ölçek bir Geliştirme çalışması olduğu için, geçerlik çalışmaları genellikle yapı geçerliliği ve içerik geçerliliği üzerine odaklanmıştır. İçerik geçerliliği, uzman görüşleri alınarak ve ilgili literatür taranarak sağlanmalı olmalıdır.

Ancak, ölçeğin ileri düzeyde kullanım için gerekli olan faktör yapısı, kriter geçerliliği veya ayrıma geçerliliği gibi detaylı Psikometrik Özellikler, yayımlanan makalede açıkça belirtilmemiştir. Gelecekteki çalışmalarda bu geçerlik türlerinin detaylı olarak raporlanması beklenmektedir.

Güvenirlik

Benzer şekilde, ölçeğin güvenilirlik katsayısı (örneğin, Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı) pilot çalışmanın özet bölümünde veya makale içeriğinde net olarak raporlanmamıştır. Ölçek Geliştirme aşamasında olduğu için, yazarların iç tutarlılık sağlamaya amaçla madde analizleri yapmaları muhtemeldir.

Güvenirlik bilgisi eksikliği, ölçeğin tek başına kullanılmasına yerine, daha sonraki araştırmacılar tarafından tekrarlı test etme veya iç tutarlılık analizleri ile desteklenmesi gerektiğini göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin temel yapısını ve boyutların ortaya koyan faktör analizi sonuçları, kaynak referansta yer alan pilot araştırma kapsamında detaylı olarak sunulmamıştır. Ölçeğin çok boyutlu bir yapıyı ölçmek üzere tasarlandığı varsayım ile birlikte, bu boyutların (faktörlerin) sayısı ve hangi maddelerin hangi faktörlere yüklendiği bilgisi mevcut değildir.

Ölçek maddelerinin geliştirilme metodolojisi göz önüne alındığında, araştırmacıların muhtemelen keşfedici faktör analizini kullanarak Din Anlayış yapısını temel bileşenlerini belirlemeye çalıştığı düşünülmektedir. Ancak, bu analizlerin sonuçları ve faktörlerin açıkladığı varyans yüzdeleri raporlanmamıştır.

Ölçek

Test Türü: Geliştirme (Yeni bir yapısal ölçek geliştirme çalışmasıdır.)

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Kaynakta net bilgi olmamakla birlikte, psikolojik ölçek standartlarına uygun olarak beşli veya yedili Likert formatında olduğu varsayılmaktadır.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite Öğrencileri (Özel olarak İlahiyat Fakültesi öğrencileri.)

Yaş Grubu: Genç Yetkinler (Tipik olarak 18-25 yaş aralığı.)

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi öğrencileri üzerinde bir pilot araştırma kapsamında uygulanmıştır.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale). Katılımcıların kendi Din Anlayışlarına dair ifadeleri derecelendirmeleri istenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Dini Gelişim, Teolojik Perspektif, Şanç, Psikolojik Ölçek, Türkiye, Üniversite Öğrencileri, Din Eğitimi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Kurumsal E-posta Adresleri: akyuz@divinity.ankara.edu.tr

Yazın Adresi: Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Ankara, Türkiye.

Şinler & Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2002 (Makalenin yayınlandığı yılı.)

Şinler ve Ücret: Ölçek, akademik bir makale kapsamında sunulmuştur. Kullanım izni ve ücretlendirme bilgisi için sorumlu yazar Niyazi Akyüz ile doğrudan iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: [ilahiyyat-fakultesi-ogrencilerinin-din-anlayisi-olcegi-toad.pdf](#)

Referanslar

Akyüz, N. (2002). İlahiyat fakültesi öğrencilerinin din anlayışı üzerine pilot bir araştırma. *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, XLIII(1), 123-134.

İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Din Anlayış Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddelerin tam listesi için ilgili referans makaleye (Akyüz, 2002) başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM